

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

For dem som verdsetter medisinsk kulturhistorie

Olav Skard
Ville vekster

Røtter i kulturhistorien. 184 s, ill. Oslo: Landbruksforlaget, 2003. Pris NOK 398
ISBN 82-529-2750-5

Olav Skard
Trær

Røtter i kulturhistorien. 187 s, ill. Oslo: Landbruksforlaget, 2002. Pris NOK 398
ISBN 82-529-2636-3

Bøkene henvender seg til alle som har lyst til å lære litt om ville vekster, trær og røtter sett i et kulturhistorisk lys. For leger og medisinstudenter som har lyst til å lære mer om hvordan våre medisinsplanter er blitt brukt i folkemedisinen, er dette spennende og illustrativ lesing. *Ville vekster* tar for seg 86 utvalgte vekster som har vært sentrale i folkemedisinen. Plantene blir presentert i sammenfattende oversikter som omtaler navn, lokalnavn, utbredelse, voksested og kjennetegn. I tillegg får leseren innblikk i plantenes anvendelse i folkemedisinen, i mat og drikke m.m. Hver plante er presentert med nydelige illustrative foto i meget god fargegjengivelse.

Trær tar for seg 39 norske trær og busker som gjennom historien har hatt en sentral plass i folks liv. Systematisk gjennomgår navn, lokalnavn, alder, høyde, utbredelse og biologi. Oversikten over bruken av disse i folkemedisinen, i mat og drikk osv. er god. Gode kart gir opplysning om vekstområder. Også i denne boken er bildematerialet fantastisk bra, man blir simpelthen i godt humør ved å bla gjennom den. Boken tar også for seg hvilke trær og busker som har vært brukt til farging av lær, tekstiler og papir.

Olav Skard har gjennom mange år som fagmann interessert seg for botanikk og plantenes kulturhistorie. Ved å presentere stoffet slik han har gjort her, oversiktlig og meget illustrativt, vil han utvilsomt vekke interessen for våre medisinsplanter hos både unge og gamle. Bøkene er hyggelig lesing og bildene vil man ha i bakhodet når man begir seg ut i skog og mark, slik at man kan drive feltstudier på egenhånd. Begge anbefales på det varmeste.

Aage Bjertnæs
Risvollan legesenter
Trondheim

Gammel mester fortsatt aktuell

John Le Carré
Absolutt venner

341 s. Oslo: Cappelen, 2003. Pris NOK 369
ISBN 82-02-22245-1

Før England fikk siste bok av John Le Carré ble den utgitt i Norge, Nederland og andre små land på deres originalspråk. Med utgangspunkt i konfliktfylte euroasiatiske republikker henter Le Carrés siste bok handlingen fra etterkrigens

kalde epoke og påfølgende terrorproblematikk.

Etter en langdryg innledning med mange henvisninger til Smileys gamle tyske mestere samt pensum fra kostskolenes greskundervisning i England driver Le Carré frem en dagsaktuell terror situasjon som er manipulert og får pressedekning for å tjene interessene til det som Le Carré stadig omtaler som fetterne fra USA.

Han er innovert moral og etikk, lojalitet overfor gamle avdankede spioner både fra vest og øst, med og uten dobbel Stasi-tilknytning.

I kjent, meget dyktig skriveform, presenterer han sine synspunkter både på etterretningsarbeid før og nå og på skifte av arbeidstyper og mål. Han får frem de menneskelige sider ved svik mellom far og sønn, mellom hersker og tjener.

Le Carré er kjent for hatske utfall mot USA etter Irak-konflikten og har en betydelig evne til å formulere sine politiske standpunkter på en lesbar og velstrukturert måte.

I de siste bøkene har han forlatt trekantforholdene mellom to menn (en gammel og en ung) og en kvinne, og viet seg til våpeneksport, medisintprøving, narkotikasmugling og storpolitikk. Han har stor innsikt og mye av det han skriver virker som om det sannsynligvis godt kan ha forekommet eller vil kunne skje.

Åpenbart har han fine kvaliteter i skildringen av mellommenneskelige forhold som lojalitet, svik og etikk. Le Carré kan nok godt etter hvert sikte seg inn mot en nobelpris med sin skrivekunst. Den siste boken

skiller seg litt fra de foregående tre med sitt lange tidsregister og har kanskje mindre appell til dem som nå etter hvert holder seg for litterært ferdig med Berlinmuren, dens fall og konsekvenser.

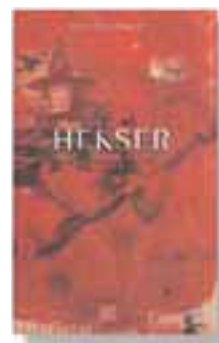
I avslutningen omtales terrorproblemer og pressemanipulering slik at også nye lesere har mye å glede seg over i boken. Den gamle mester har ikke sovnet.

Steffen Steffensrud
Røyse

Om hekser og trolldom

Rune Blix Hagen
Hekser

Fra forfølgelse til fortryllelse. 308 s, tab, ill. Oslo: Humanist forlag, 2003. Pris NOK 248
ISBN 82-90425-62-7

Historikeren Rune Blix Hagen gir i boken *Hekser* en populærvitenskapelig og historisk innføring i hekseforfølgelsene i Norge og Europa. Han retter samtidig oppmerksomheten mot den økende interessen for hekser og magi,

som blant annet beretningene om Harry Potter vitner om. Målgruppen for boken er «ungdom som søker bakgrunnsstoff til prosjekter og særoppgaver om hekser» og «akademikere». Boken er rikt illustrert, den har informative tekstbokser, det er angitt relevant litteratur til hvert kapittel og flere relevante nettsteder. Det er mye interessant stoff om hekser, trolldom og magi i et historisk perspektiv. En akademisk leser vil trolig notere seg følgende minustegn: Boken gaper for vidt og kan tidvis bli overfladisk, fremstillingen er i liten grad forankret i konkrete referanser og forfatteren viser ikke særlig kritisk og diskuterte holdning til kildene.

I det moderne samfunn, med utpreget rasjonalisering og sekularisering, har verden ifølge sosiologen Max Weber mistet sin magi eller fortryllelse. Hagen har nok rett i at heksekikkelsen i vår tid er et medium for en søken nettopp etter fortryllelse. Denne virkeligheten står i skarp